

Tentamen Wiskundige Statistiek (191530382)
Vrijdag 29 oktober 2010 van 8.45-11.45 uur

N.B. Tot één uur na aanvang van het tentamen kunt u besluiten alsnog van deelname af te zien. U moet uw werk dan wél afgeven aan de surveillant, maar als u erop vermeld heeft “AFGEZIEN VAN DEELNAME”, wordt het niet beoordeeld.

Dit tentamen bestaat uit 5 opgaven. **De tabellen zijn separaat bijgevoegd.**
Motiveer steeds uw antwoorden.
Vermeld uw naam en studentnummer op het in te leveren werk.

1. Zij $Z_1, \dots, Z_n$ een aselechte steekproef uit een $N(0,1)$ -verdeling en

$$W(n) = \sum_{i=1}^n Z_i^2.$$

- a. Zij c_n zodanig dat $P(W(n) < c_n) = 0.99$.
Bepaal m.b.v. de tabel c_n voor zowel $n = 8$ als $n = 30$.
- b. Bewijs dat $EW(n) = n$, $\text{var}(W(n)) = 2n$.
- c. Leid vervolgens de normale benadering voor de verdeling van $W(n)$ af.
- d. Bereken hiermee benaderingen voor c_8 en c_{30} .
- e. Geef commentaar op de gevonden resultaten.

2. Zij $X_1, \dots, X_n$ een aselechte steekproef uit een uniforme verdeling op $(\theta, 0)$, waarin $\theta < 0$.

- a. Bepaal een momentschatter T_1 voor θ .
- b. Vind de meest aannemelijke schatter T_2 voor θ en laat zien dat de kansdichtheid van T_2 voor $\theta < x < 0$ gegeven wordt door

$$f(x) = -nx^{(n-1)}/\theta^n.$$

- c. Ga voor T_1 en T_2 na of deze zuiver en/of consistent zijn.
- d. Aan welk van deze twee schatters geeft u de voorkeur en waarom?

3. Om het effect van een bepaalde vermageringskuur te bestuderen wordt van 10 proefpersonen het gewicht vóór en na de behandeling bepaald (afgerond in kilogrammen).

nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
voor	81	91	110	91	92	101	94	98	75	100
na	82	85	112	81	84	93	85	90	78	83

Neem aan dat de onderliggende verdelingen normaal zijn.

Z.O.Z

- a. Toets bij onbetrouwbaarheidsdrempel $\alpha_0 = 0.05$ of de kuur effect heeft.
- b. Toets bij $\alpha_0 = 0.05$ of de kuur ten minste een gemiddeld gewichtsverlies van 2 kg oplevert.
- c. Gebruik de bij a. en b. toegepaste toetsen om een naar beneden begrensd betrouwbaarheidsinterval te bepalen voor het gemiddelde gewichtsverlies met betrouwbaarheid $\gamma = 0.95$.

4. De dichtheid f_θ van de stochastische variabele X is voor $0 \leq \theta \leq 1$ gegeven door

$$f_\theta(x) = \begin{cases} 3(1 - \theta x^2)/(6 - 2\theta), & |x| \leq 1, \\ 0 & , \quad |x| > 1. \end{cases}$$

- a. Schets f_0 en f_1 en bepaal de MP-toets gebaseerd op X (steekproefomvang $n = 1$) voor $H_0: \theta = 0$ tegen $H_1: \theta = 1$.
- b. Bereken de kritieke waarde voor gegeven α_0 .
- c. Druk het onderscheidend vermogen uit in α_0 .

5. Beschouw twee onderling onafhankelijke aselechte steekproeven uit normale verdelingen: $X_1, \dots, X_m$ met verwachting μ en variantie 1, en $Y_1, \dots, Y_n$ met verwachting $\mu + \Delta$ en variantie 1.

- a. Bepaal een toets voor $H_0: \Delta \leq 0$ tegen $H_1: \Delta > 0$ bij onbetrouwbaarheidsdrempel $\alpha_0 = 0.01$ voor $m = 90$ en $n = 10$.

Het is gewenst dat voor $\Delta = 1$ de kans op een fout van de tweede soort hoogstens 0.01 is.

- b. Ga na of dit voor de hier gevonden toets het geval is.

Vervolgens is het toegestaan de proefopzet te wijzigen: m en n mogen anders gekozen worden, zolang het totaal $N = m + n$ maar blijft voldoen aan $N = 100$.

- c. Ga na of op deze manier wel aan de gewenste bovengrens kan worden voldaan.

Normering:

1					2				3			4			5			
a	b	c	d	e	a	b	c	d	a	b	c	a	b	c	a	b	c	Totaal
1	2	1	1	1	1	3	4	1	3	2	2	3	2	2	3	2	2	36

Tentamencijfer = 1 + (aantal punten)/4 (+ evt. bonuspunt)